

Literatuurlijst

107

- A.J. van der Aa, *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden* (Gorinchem 1839-1851).
- J. Ameryckx en A. Nagelmackers, 'De boot van Oostende', *Biekerf* 57 (1956), 135-138.
- C. Ampe e.a., *Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen*, I (Gent 1995).
- M. Antrop, *Het landschap meervoudig bekeken*. Monografieën Stichting Leefmilieu 30 (1989).
- M. Antrop, 'The concept of traditional landscapes as a base for landscape evaluation and planning. The example of the Flanders Region', in: *Landscape and Urban Planning* 38 (1997) 105-117.
- M. Antrop, 'De landschapsatlas... methode', in: E. Hofkens, I. Roosens, *Nieuwe impulsen voor de landschapszorg. De landschapsatlas, baken voor een verruimd beleid* (Brussel 2001), 21-43.
- M. Antrop en V. Van Eetvelde, *Atlas van de relictten van de traditionele landschappen in de provincie Oost-Vlaanderen* (Gent 1997).
- B. Augustyn, *Zeespiegelrijzing, transgressiefasen en stormvloed in maritiem Vlaanderen tot het einde van de XVIde eeuw. Een landschappelijke, ecologische en klimatologische studie in historisch perspectief* (Brussel 1992), 2 delen.
- C. Baeteman, *De holocene sedimenten van de westelijke kustvlakte: een analyse van de Belgische literatuur*, Professional paper 1983/9, nr. 204 (Brussel 1983).
- C. Baeteman, 'The Holocene depositional history of the palaeovalley of the IJzer (western Belgian coastal plain) with reference to the factors controlling the formation of intercalated peat beds', *Geologica Belgica* 2 (1999), 39-72.
- C. Baeteman, D. Scott en M. Van Strydonck, 'Changes in coastal zone processes at high-sea-level stand a late Holocene example from Belgium', *Journal of Quaternary Sciences* 17 (2002), 5-6, 547-559.
- D.J. Beets, Th.A.M. de Groot en H.A. Davies, 'Holocene tidal back-barrier development at decelerating sea-level rise: a 5 millennia record, exposed in the western Netherlands', *Sedimentary Geology* 158 (2003), 117-144.
- D.J. Beets en A.J.F. van der Spek, 'The Holocene evolution of the barrier and back-barrier basins of Belgium and the Netherlands as a function of late Weichselian morphology, relative sea-level rise and sediment supply', *Geologie & Mijnbouw/Netherlands Journal of Geosciences* 79 (2000), 3-16.
- K.-E. Behre, 'Eine neue Meeresspiegelkurve für die südliche Nordsee Transgressionen und Regressionen in den letzten 10.000 Jahren', *Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet* 28 (2003), 9-63.
- A. Belpaire, *Mémoire sur les changements que la côte d'Anvers à Boulogne à subis, tant à l'intérieur qu'à l'extérieur, depuis la conquête de César jusqu'à nos jours*. Mémoires Couronnées par l'Académie Royale de Sciences et Belles Lettres de Bruxelles, 6 (Brussel 1826).
- J. Bennema, 'Bodem- en zeespiegelbewegingen in het Nederlandse kustgebied' *Boor en Spade*, 7 (1954), 1-96.

- J. Bennema, 'Holocene movements of land- and sea-level in the coastal area of the Netherlands', *Geologie & Mijnbouw, nieuwe serie* 16 (1954), 254-264.
- J. Bennema en K. van der Meer, met medewerking van C. Dorsman en P.J. van der Feen, *De bodemkartering van Walcheren*. Verslagen van landbouwkundige onderzoeken 58.4 ('s-Gravenhage 1952).
- D.P. Blok, 'Wie alt sind die ältesten niederländischen Deiche? die Aussagen der frühesten schriftlichen Quellen', *Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet* band 15 (1984), 1-7
- G.H. de Boer en F. Stevens, *Technopark Schoondijke, gemeente Sluis; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (kartering)*. RAAP-rapport 1033 (Amsterdam 2004).
- G. de Boer, A. Lehouck en N. Vanslembrouck, *Technopark Schoondijke, een laat-middeleeuwse vindplaats (gemeente Sluis). Aanzet tot vraagstellingen voor archeologisch vervolgonderzoek*. Intern rapport VNC-project Wageningen Universiteit-Universiteit Gent (Wageningen/Gent 2005).
- G.J. Borger, *De Veenhoop. Een historisch-geografisch onderzoek naar het verdwijnen van het veendek in een deel van West-Friesland* (Amsterdam 1975).
- J. Bourgeois, J. Semey, 'Kijken over de dijken, luchtfotografische verkenning in de Vier Ambachten', in: A.M.J. de Kraker, H. van Royen, M.E.E. De Smet (red.), *Over den Vier Ambachten. 750 jaar Keure – 500 jaar Graaf Jansdijk* (Kloosterzande 1993), 149-157.
- J. Bourgeois, J. Semey, 'Uit de lucht speuren naar archeologische sporen. Luchtfotografie in Vlaanderen en Zeeland', *Nebalennia* 95 (1993), 6-16.
- J. Bourgeois, I. Roovers, M. Meganck, J. Semey, R. Pelegrin en M. Lodewijckx, 'Flemish Aerial Archaeology in the Last 20 Years Past and Future Perspectives' in: R.H. Bewley en W. Rackowski (eds.), *Aerial Archaeology. Developing Future Practice* (Amsterdam 2002), 76-83.
- K.J.J. Brand, 'Over het ontstaan en de ontwikkeling van de Hont of de Westerschelde', *Zeeuws Tijdschrift* 33 (1983) 99-110
- K.J.J. Brand, 'Zeeuws-Vlaanderen. Een gebied met een lange en rijke bedijkingsgeschiedenis', *Waterbelangen* 16 (1985), 382-393.
- M.P. de Bruin e.a. (red.), *Encyclopedie van Zeeland*, I-III (Middelburg 1982-1984).
- J. Buisman, *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen. Deel I: Tot 1300. Deel II: 1300-1450. Deel III: 1450-1575. Deel IV: 1575-1675* (Franeker 1995-2000).
- W. Buntinx, *Het Transport van Vlaanderen (1305-1517). Bijdrage tot de geschiedenis van de financiële instellingen van het Graafschap Vlaanderen*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent (Gent, 1965).
- W. Buntinx, 'De enquête van Oudenburg. Hervorming van de repartitie van de bedden in het graafschap Vlaanderen (1408)', *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis* (1968), 634, 75-138.
- J.C. Calvete de Estrella, *Le très-heureux voyage fait par très-haut et très-puissant prince Don Philippe, fils du grand empereur Charles-Quint depuis l'Espagne jusqu'à ses domaines de la Basse-Allemagne avec la description de tous les Etats de Brabant & de Flandre* (Bruxelles 1883).
- A. Carmiggelt e.a., *Een 13e- eeuwse begraafplaats te Hellevoetsluis bij de uithof Oosthoek van de Vlaamse Cisterciënzerabdij Ter Doest. Archeologisch, historisch en fysisch-antropologisch onderzoek*. BOORrapporten 47 (Rotterdam, 1999).
- P. Cleveringa, e.a., "'So grot overvlot der watere". Een bijdrage aan het moderne multidisciplinaire onderzoek naar de St. Elisabethvloed en de periode die daaraan vooraf ging' *Holland, Historisch Tijdschrift* 3 (2004), 162-180.
- M. Coornaert, 'De ommeloper, het middeleeuws kadasterboek' *Rond de Poldertorens*, 8 (1966) 1, 15-26.
- M. Coornaert, *Knokke en het Zwin. De geschiedenis, de topografie en de toponomie van Knokke met een geschiedenis van de Zwindelta* (Tielt 1974).
- P.J. van Cruyningen, *Behoudend maar buigzaam. Boeren in West Zeeuws-*

- Vlaanderen 1650-1850. A.A.G. Bijdragen 40 (Wageningen 2000).
- P. van Cruyningen, 'Waterbeheer, landbouw en samenleving in West-Zeeuws-Vlaanderen in de 17^e en 18^e eeuw', *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis* 2001 (2003), 57-66.
- P. van Cruyningen, 'De wederopbouw van het Vrije van Sluis, 1605-1660' in: A.R. Bauwens e.a. (Eds.), *Niemandland in Staats verband : West-Zeeuws-Vlaanderen ten tijde van de Republiek en daarna* (Aardenburg 2004), 215-228.
- P.J.E.M. van Dam, 'Stuivend zand en stormende golven. De vorming van de Hollandse kust in de Middeleeuwen' *Madoc* (1999), 225-233.
- O. Debaere, *Stedenatlas: Oostende. Een topografisch overzicht van de ontwikkelingen van een fel begeerde havenstad* (Oostende 2002).
- C. Dekker, *Zuid-Beveland. De historische geografie en de instellingen van een Zeeuws eiland in de middeleeuwen* (Assen 1971, Krabbendijke 1982, fotogr. herdruk).
- C. Dekker, 'Tussen twee vloeden. De strijd tegen het water in Zeeland bewesten Schelde tussen 1530 en 1532', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 103 (1988), 607-621.
- C. Dekker, 'Moertering op de Zeeuwse eilanden', *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis* 5 (1996), 60-66
- L. Denys en C. Baeteman, 'Holocene evolution of relative sea level and local high water spring tides in Belgium – a first assessment', *Marine Geology* 124 (1995), 1-19.
- G. Dept, 'Etude critique sur une grande inondation à la côte flamande (19 novembre 1404)', in: *Etudes dédiées à la mémoire de Henri Pirenne* (Brussel 1937), 1-20.
- F. Depuydt, J. Theelen, 'Een nauwkeurighedsanalyse van de veldopname', in: B. Van der Hertten (ed.), *Het Brugse Vrije in beeld. De Grote Kaart geschilderd door Pieter Pourbus (1571) en gekopieerd door Pieter Claeissens (1601)* (Leuven – Alphen-aan-de-Rijn 1998), 29-35.
- W.P. Dezutter, 'Enige bijzonderheden betreffende de opgravingen in de St.-Nicolaaskerk van Hannekenswerve', *Jaarboek Heemkundige Kring West Zeeuwsch-Vlaanderen* (1969-1970), 138-161.
- W.P. Dezutter, *Beschildeerde middeleeuwse grafkelders in Zeeuwsch-Vlaanderen*. Ongepubliceerde licentiaatsverhandeling Rijksuniversiteit Gent (Gent 1970).
- W.P. Dezutter, 'De voormalige St.-Nicolaaskerk van Hannekenswerve (Zeeland)', *Rijksuniversiteit Gent, Gentse bijdragen tot de kunstgeschiedenis* (1973-1975), XXIII, 49-60.
- R.M. van Dierendonck en J.J.B. Kuipers (m.m.v. D. de Koning-Kastelijn): 'Omgaan met verdronken dorpen', in: J.J.B. Kuipers (red.), *Sluimerend in slik. Verdronken dorpen en verdronken land in Zuidwest-Nederland* (Middelburg 2004), 60-87
- R.M. van Dierendonck, J.J.B. Kuipers, J. Jongepier en D. de Koning-Kastelijn (m.m.v. L.C.J. Goldschmitz-Wielinga en H. Hendrikse), 'Littekens van landverlies', in: M. Hemminga (red.), *Deltalandschap. Natuur en landschap van Zuidwest-Nederland in historisch perspectief* (Heinkenszand 2004), 111-145.
- R.M. van Dierendonck (m.m.v. H. Hendrikse), 'Verdronken dorpen in Zeeland (2). Op zoek naar Sinte Philipslandt. Archeologisch onderzoek in het kader van het project Verdronken Dorpen', *Zeeland* 13/2 (2004), 45-59.
- D.F. Dincauze, *Environmental archaeology. Principles and practice* (Cambridge 2000).
- F. van der Doe, 'Een oud scheepswrak te IJzendijke. Jan van Hinte, Elmare en de Provinciale Zeeuwse Archeologische Commissie', *Bijdragen tot de Geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen* 23 (1995), 175-190.
- A. van Doorselaer en F. Verhaeghe, *Excavations at the XIVth century village of Roeselare (Sint Margriete)*. Dissertationes Gandenses Archaeologicae curante S.J. De Laet. Vol. XV (Brugge 1974).
- J.H.J. Ebbing en C. Laban, 'Geological history of the area off Walcheren and Zeeuwsch-Vlaanderen (southwestern Netherlands), since the start of the Eemian', in: D.J. Beets e.a. (red.), *Coastal Studies on the Holocene of the Netherlands* (Haarlem 1996), 251-268.

- J.H.J. Ebbing, H.J.T. Weerts, W.E. Westerhoff, 'Towards an integrated land-sea stratigraphy of the Netherlands', *Quaternary Science Reviews* 22 (2003), 1579-1587.
- C.H. Edelman, 'De sub-atlantische transgressie langs de Nederlandse kust', *Geologie & Mijnbouw, nieuwe serie* 15 (1953), 351-364.
- A. Eryvynck, C. Baeteman, H. Demiddele, Y. Hollevoet, M. Pieters, J. Schelvis, D. Tys, M. van Strydonck en F. Verhaeghe, 'Human occupation because of regression, or the cause of a transgression? A critical review of the interaction between geological events and human occupation in the Belgian coastal plain during the first millenium AD', *Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet* 26 (1999), 97-121.
- 'Flandria Generosa C', in: *The Narrative Sources from the Medieval Low Countries 600-1500* (Gent/Leuven 1996-2004).
- K. de Flou, *Woordenboek der toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het Land van den Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne en een gedeelte van Ponthieu* (Gent - Brugge 1914-1938), 18 delen.
- L. Fockedey, *Evolutie van het bodemlandschap en het bodemgebruik in Maldegem-Adegem (Oost-Vlaanderen): reconstructie aan de hand van historisch-geografische en archeologische gegevens met behulp van GIS*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent (Gent 2003).
- S.J. Fockema Andreae, *Studiën over waterschapsgeschiedenis, III. De Grote of Zuidhollandse Waard* (Leiden 1950).
- B. van Geel, J. Buurman en H.T. Waterbolk, 'Abrupte veranderingen in delta ¹⁴C rond 2700 BP in paleo-klimatologisch en archeologisch perspectief', in: D.P. Hallewas e.a. (red.), *Dynamisch landschap. Archeologie en geologie van het Nederlands kustgebied*. (Amersfoort 1997), 153-173.
- L. Gilliodts-Van Severen (ed.), *Coutumes des Pays et Comté de Flandre. Quartier de Bruges. Coutumes des petites villes et seigneuries enclavées. Tome Quatrième* (Brussel 1892).
- L.C.J. Goldschmitz-Wielinga e.a., 'Verdronken kerkdorpen in Zeeland: een overzicht' in: J.J.B. Kuipers (red), *Sluimerend in Slik. Verdronken dorpen en verdronken land in zuidwest Nederland* (Middelburg 2004), 48-49.
- M.K.E. Gottschalk, *Stormvloed en rivieroverstromingen in Nederland* (Assen 1971-77), 3 delen.
- M.K.E. Gottschalk, 'Subatlantische transgressiefasen en stormvloed', in: A. Verhulst, M.K.E. Gottschalk (eds), *Transgressies en occupatiegeschiedenis in de kusten van Nederland en België. Colloquium Gent 5-7 september 1978* (Gent, 1980), 21-27.
- M.K.E. Gottschalk, *Historische geografie van westelijk Zeeuws-Vlaanderen* (Dieren 1983), 2 delen.
- M.K.E. Gottschalk, *De Vier Ambachten en het land van Saafte in de Middeleeuwen: een historisch-geografisch onderzoek betreffende Oost-Zeeuws-Vlaanderen* (Assen 1984).
- S. Groenveld, S. en J. Vermaere (ed.), 'Zeeland en Holland in 1569. Een rapport voor de hertog van Alva', in: *Nederlandse Historische Bronnen, uitgegeven door het Nederlands Historisch Genootschap. Deel 2* ('s-Gravenhage 1980), 103-174.
- Th.A.M. de Groot, W.E. Westerhoff en J.H.A. Bosch, 'Sea-level rise during the last 2000 years as recorded on the Frisian islands (the Netherlands)', in: D.J. Beets e.a. (red.), *Coastal Studies on the Holocene of the Netherlands* (Haarlem 1996), 69-78.
- A.J. Guiran, *Een 13^e-eeuwse bakstenen woontoren te Hellevoetsluis, bij de uithof Oosthoek van de Vlaamse Cisterciënzerabdij Ter Doest. Aanvullend archeologisch onderzoek in verband met de realisering van de wijk 'Ravense Hoek'*. BOORrapporten 56 (Rotterdam 2002).
- M. Gysseling, *Toponymisch woordenboek voor België, Nederland, Luxemburg, N-Frankrijk en W-Duitsland (vóór 1226)* (Tongeren 1960), 2 delen.
- R.M. van Heeringen, 'Archeologische kroniek van Zeeland over 1992', *Archief, Mededelingen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen 1992* (1993), 185-216

- R.M. van Heeringen, 'Archeologische kroniek van Zeeland over 1993', *Archief van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen* (1994), 225-252.
- P.A. Henderikx e.a. (red.), *Duizend jaar Walcheren. Over gelanden, heren en geschoot, over binnen- en buitenbeheer*. Werken Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen 8 (Middelburg 1996).
- P.A. Henderikx, 'De waterstaat van Walcheren tot het begin van de vijftiende eeuw', in: P.A. Henderikx, *Land, water en bewoning. Waterstaats- en nederzettingsgeschiedenis in de Zeeuwse en Hollandse delta in de Middeleeuwen* (Hilversum 2001), 137-162.
- P.A. Henderikx, *Land, water en bewoning. Waterstaats- en nederzettingsgeschiedenis in de Zeeuwse en Hollandse delta in de Middeleeuwen* (Hilversum 2001).
- B. Van Der Hertem (ed.), *Het Brugse vrije in beeld. De Grote Kaart geschilderd door Pieter Pourbus (1571) en gekopieerd door Pieter Claeissens (1601)* (Leuven-Alphen aan de Rijn 1998).
- I. Heyse (red.), *Bijdrage tot de geomorfologische kennis van het noordwesten van Oost-Vlaanderen (Belgie)* (Brussel 1979).
- J. van Hinte, 'Rapport betreffende de verdwenen kerk bij Sint Catharina', *Jaarboek Heemkundige Kring West Zeeuwsch-Vlaanderen* (1961-1962), 83-87.
- J. van Hinte, 'West Zeeuwsch-Vlaanderen vroeger', *Jaarboek Heemkundige Kring West Zeeuwsch-Vlaanderen* (1962), 23-41.
- J. van Hinte, 'De opgraving te Hannekenswerf', *Jaarboek Heemkundige Kring West Zeeuwsch-Vlaanderen* (1963-1964), 44-82.
- J. van Hinte, 'Historische geografie en geologie', *Westerheem* 20 (1971), 103-104.
- J. van Hinte, 'Elmare', *Zeeuws Tijdschrift* 24/2 (1974), 9-11.
- Y. Hollevoet, 'Archeologisch noodonderzoek in de Zeebrugse Achterhaven: de Romeinse vondsten', *Westvlaamse Archeologica* V (1989), 33-48.
- S. Jelgersma, *Holocene sea level changes in the Netherlands*. Dissertatie Rijksuniversiteit Leiden (Leiden 1961).
- H. Kerrinckx, C. Marius, A. Rambaut, *Project Grensoverschrijdend Krekengebied*. Rapport I. N. 94 (17) (Gent 1995).
- P. Kiden, 'Holocene sea-level change and crustal movement in the southwestern Netherlands', *Marine Geology* 124 (1995), 21-41.
- A.P. de Klerk, 'Het zuidwestelijk zeeleilandschap' in: Barends S. e.a. (red.) *Het Nederlandse landschap* (Utrecht 1986).
- A.P. de Klerk, Een gevecht op twee fronten. Afwatering en dijkzorg op Walcheren in de periode 1396-1574, in: A.P. de Klerk, *Het Nederlandse landschap, de dorpen in Zeeland en het water op Walcheren. Historisch-geografische en waterstaatshistorische bijdragen* (Utrecht 2003), 201-208.
- A.J. Kraak, 'De overlopers als historisch-geografische bron' *Historisch Geografisch Tijdschrift* 2 (1984), 47-52.
- A. de Kraker, 'De grote landdijk van de Vier Ambachten 1494-1586', in: A de Kraker e.a. (red.), 'Over den Vier Ambachten'. 750 jaar Keure. 500 jaar Graaf Jansdijk (Kloosterzande 1993), 187-193.
- A.M.J. de Kraker, 'Vlaamse everingboeken uit de zestiende eeuw: een multidisciplinaire benadering van een miskende bron', *Historisch Geografisch Tijdschrift* 12 (1995), 20-33.
- A. de Kraker, *Landschap uit balans. De invloed van de natuur, de economie en de politiek op de ontwikkeling van het landschap in de Vier Ambachten en het Land van Saeftinghe tussen 1488 en 1609* (Utrecht 1997).
- A.M.J. de Kraker, 'Verdronken dorpen in Zeeland (1). De vergeten opgraving naar het verdronken dorp Aendijcke', *Zeeland* 13/1 (2004), 12-18.
- T. de Kruijf, 'IJzendijke en de linie van de Oranjepolder', in T. de Kruijf e.a. (red.), *Atlas van historische vestingwerken in Nederland. Zeeland*, 190-197
- J.J.B. Kuipers (eindred.), *Verdronkenland, Valkenisse en Keizershoofd, archeologisch en historisch onderzoek van een stukje Zuid-Beveland* (Goes 1995)
- J.J.B. Kuipers (red.), *Sluimerend in slik. Verdronken dorpen en verdronken land in Zuidwest-Nederland* (Middelburg 2004)

- J.J.B. Kuipers, 'Een postume kerk die driemaal opdook. Het archeologisch onderzoek van de Westmonsterkerk', in: J.J.B. Kuipers, H. Hendrikse en A. van Waarden-Koets (red.), *De onderkant van de Markt. De Westmonsterkerk van Middelburg in archeologie en historie* (Abcoude 2000), 55-73.
- J.J.B. Kuipers (m.m.v. H. Hendrikse, D. de Koning-Kastelijn en L.C.J. Goldschmitz-Wielinga), 'Valkenisse. Onderzoek en bescherming van een verdronken dorp', in: J.J.B. Kuipers (red.), *Sluimerend in slik. Verdronken dorpen en verdronken land in Zuidwest-Nederland* (Middelburg 2004), 88-110.
- J.J.B. Kuipers en R.M. van Dierendonck, 'De Zeeuwse verdronken dorpen en hun monument', *Zeelandboek ZL-5* (Middelburg 2001).
- J.J.B. Kuipers en R.M. van Dierendonck, 'Monument voor Zeeuwse verdronken dorpen', *Archeologie Magazine* 3 (2002), 70-75.
- S.F. Kuipers, *Een bijdrage tot de kennis van de bodem van Schouwen-Duiveland en Tholen naar de toestand voor 1953*. De bodemkartering van Nederland XIX (Wageningen 1960).
- R.C.G.M. Lauwerier, R.M. Lotte (eds), *Archeologiebalans 2002* (Amersfoort 2002).
- A. Lehouck, J. Van Acker, 'Over spelden in een hooiberg. Huizenonderzoek in de steden van Veurne-Ambacht', *Verhandelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent* (in druk).
- A. Van Lokeren, *Chartres et documents de l'abbaye de Saint-Pierre au Mont-Blandin a Gand (630-1599)* (Gent 1868-1871).
- M.T. Lootens-De Munck, 'Het bedolven agrarisch landschap in de Oostvlaamse en enkele Zeeuws-Vlaamse polders', *Tijdschrift van de Belgische Vereniging voor Aardrijkskundige Studies* (1977), 46, 129-152.
- L.P. Louwe Kooijmans, *Denkend aan Holland.... Enige overwegingen met betrekking tot de prehistorische bewoning in de Nederlandse delta, aangeboden aan François van Regteren Altena* in: D.P. Hallewas, G.H. Scheepstra & P.J. Woltering (red.), *Dynamisch landschap. Archeologie en geologie van het Nederlandse kustgebied* (Amersfoort 1997), 9-26.
- A. Meerkamp van Embden, 'Nieuwe gegevens over het bestuur van Walcheren in den landsheerlijken tijd', in: *Archief Zeeuwisch Genootschap der Wetenschappen* (1933), 81-96.
- J. Mertens, *De laat-middeleeuwse landbouweconomie in enkele gemeenten van het Brugse Vrije* (Gent 1970).
- W.H. de Metz, 'Het verleden in vogelvlucht. Het gebruik van luchtfoto's in de archeologie' in: K.J. Steehouwer, en A.H.C. Warringa, *Archeologie in de praktijk. Methoden en technieken voor de (amateur-)archeoloog* (Weesp 1985), 59-67.
- E.F.J. de Mulder en J.H.A. Bosch, 'Holocene stratigraphy, radio-carbon datings and palaeogeography of central and northern North-Holland (The Netherlands)', *Mededelingen Rijks Geologische Dienst* 36 (1982), 111-160
- M. De Muynck, *Het bedolven kultuurlandschap in de Polders: een rekonstruktie uitgaande van luchtfoto's, toegepast op de Oost-Vlaamse en enkele Zeeuws-Vlaamse polders*. Onuitgegeven doctoraatsverhandeling Universiteit Gent (Gent 1976).
- 'De Nieuwe Waterstaatsgeschiedenis', *Holland. Historisch Tijdschrift*, 36 (2004) 3.
- I. Ovaa, *De bodemgesteldheid van Westelijk Zeeuws-Vlaanderen*. Stiboka-rapport 455 (Wageningen 1957).
- I. Ovaa, 'Overzicht van de bodemgesteldheid van westelijk Zeeuws-Vlaanderen gezien in het licht van genese en historie', *Boor en Spade* 9 (1958), 77-88.
- A.J. Pannekoek en L.M.J.U. van Straaten, *Algemene geologie* (Groningen 1992).
- O. van de Plassche, 'Sea-level change and water level movements in the Netherlands during the Holocene', *Mededelingen Rijks Geologische Dienst* 36 (1982).
- W. Prevenier (ed.), *Handelingen van de Leden en van de Staten van Vlaanderen (1384-1405)* (Brussel 1959).
- L. Priester, 'De besturen van Walcheren 1574-1795', in: P.A. Henderikx e.a. (red.), *Duizend jaar Walcheren. Over gelanden, heren en geschot, over binnen- en buitenbeheer*. Werken Koninklijk Zeeuwisch Genootschap der Wetenschappen 8 (Middelburg 1996), 61-66.

- J. Renes, *West-Brabant: een cultuurhistorisch onderzoek* (Waalre 1985).
- M. van Riessen, *N61 Schoondijkse-Hoek Inventariserend Veldonderzoek fase 1*. ADC Rapport 255 (Amersfoort 2004).
- M. van Riessen, '6 Landschappelijke context Schoondijkse', in: K. Verelst, *Schoondijkse, Einsteinstraat (gemeente Sluis). Een Inventariserend Veldonderzoek met proefsleuven van het plangebied Technopark te Schoondijkse*. ADC Archeoprojecten Rapport 342 (Amersfoort 2005), 20-23.
- W. Roeleveld, 'The holocene evolution of the Groningen marine-clay district', *Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek* 24 (1974), 1-132.
- F.F.F.E. van Rummelen, *Toelichting bij de geologische kaart van Nederland 1:50.000, bladen Zeeuwsch-Vlaanderen West en Oost* (Haarlem 1965).
- M.M. Sier, *Ellewoutsdijk in de Romeinse tijd*. ADC-rapport 200 (Bunschoten 2003).
- P. van der Sluijs en G.C. Maarleveld, 'Dekzandruggen uit de Jonge Dryastijd in Zeeuws-Vlaanderen', *Boor & Spade* XIII (1963), 21-26.
- P. Van der Sluys, G.G.L. Steur, I. Ova, *De bodem van Zeeland. Toelichting bij blad 7. Bodemkaart van Nederland. Schaal 1 : 200 000* (Wageningen 1965).
- J. De Smet (ed.), 'Catalogus et chronica principum Flandriae', in: *Corpus chronicorum Flandriae* (Brussel 1837), 1, 249.
- T. Soens, 'Het waterschap en de mythe van democratie in het Ancien Régime. Het voorbeeld van de Vlaamse Kustvlakte in de Late Middeleeuwen', *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis* (2001), 39-56.
- Staats-Spaanse Linies. Valorisering van frontierland Zeeuws-Vlaanderen. Een planstudie in opdracht van de provincie Zeeland* (Utrecht 2003).
- R. Tavernier, 'De jongste geologische geschiedenis der Vlaamse kustvlakte', *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde* 3 (1948), 107-115.
- R. Tavernier en F. Moormann, 'Les changements du niveau de la mer dans la plaine maritime flamande pendant l'Holocène' *Geologie en Mijnbouw*, Nieuwe Serie 16 (1954), 201-206.
- F.C. Theuws, 'Middeleeuwse parochiecentra in de Kempen 1000-1350', in: A. Verhoeven & F. Theuws (red.), *Het Kempenproject 3, De Middeleeuwen Centraal*. Bijdragen tot de studie van het Brabantse Heem, 33 (Waalre 1989), 97-216.
- F. Theuws, A. Verhoeven en H.H. van Regteren Altena, 'Medieval Settlement at Dommelen. Parts I and II', *Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek* 38 (1988), 229-430
- E. Thoen, *Landbouweconomie en bevolking in Vlaanderen gedurende de late Middeleeuwen en het begin van de Moderne Tijden. Testregio: de kasselrijen van Oudenaarde en Aalst* (Gent-Leuven 1988), 2 delen.
- E. Thoen, 'De plaatsnamen op de Grote Kaart', in: B. Van Der Hert, *Het Brugse vrije in beeld. De Grote Kaart geschilderd door Pieter Pourbus (1571) en gekopieerd door Pieter Claeissens (1601)* (Leuven-Alphen aan de Rijn 1998), 45-68.
- E. Thoen, 'De twee gezichten van de Vlaamse landbouw en het probleem der 'Wüstungen', Middeleeuwen-Moderne Tijden', in: J. Art en L. François (red.), *Docendo discimus. Liber amicorum Romain van Eenoo* (Gent 1999), 75-84.
- E. Thoen, 'Waterschappen en de maatschappelijke en ecologische transformatie van de kustvlakte in de Middeleeuwen en het Ancien Régime. Bedenkingen en onderzoeksmogelijkheden', in: E. Huys en M. Vandermaesen (red.), *Polders en wateringen. Studiedag georganiseerd te Damme op 19 mei 2000* (Brussel 2001), 111-134.
- E. Thoen "Social agrosystems' as an economic concept to explain regional differences. An essay taking the former county of Flanders as an example (Middle Ages-19th century)" in: B.J.P. van Bavel and P. Hoppenbrouwers (eds.), *Landholding and land transfer in the North sea area (late Middle ages-19th century)*. CORN Publication Series, 5 (Turnhout 2004), 47-66.
- E. Thoen en T. Soens, 'Van landschapsgeschiedenis naar ecologische geschiedenis. Waterbeheer in de Vlaamse kustvlakte in de Late Middeleeuwen en het Ancien Régime', *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis*, 2001, pp. 1-24.

- E. Thoen en T. Soens, 'Appauvrissement et endettement dans le monde rural. Etude comparative du crédit dans les différents systèmes agraires en Flandre au bas Moyen Age et au début de l'Epoque Moderne', in: *Il mercato della Terra secc. XIII-XVIII. Atti della Trentacinquesima Settimana di Studi 5-9 maggio 2003* (Prato 2004), 703-720.
- H. Thoen, *De Belgische kustvlakte in de Romeinse tijd. Bijdrage tot de studie van de landelijke bewoningsgeschiedenis*, Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België 60(88), (Brussel 1978).
- D. Tys, 'De verwerping van het zgn. Duinkerke-transgressiemodel en nieuwe inzichten in de vroegste bedijking van de kustvlakte', in: E. Huys en M. Vandermaesen (red.), *Miscellanea Archivistica Studia* (Brussel 2001), 17-54.
- D. Tys, *Landschap als materiële cultuur. De interactie tussen macht en ruimte in een kustgebied en de wording van een laatmiddeleeuws tot vroegmodern landschap. Kamerlings Ambacht, 500-1200/1600*. Onuitgegeven doctoraatsverhandeling Vrije Universiteit Brussel (Brussel 2003).
- D. Tys, 'De inrichting van een getijdenlandschap. De problematiek van de vroegmiddeleeuwse nederzettingstructuur en de aanwezigheid van terpen in de kustvlakte: het voorbeeld van Leffinge (gem. Middelkerke, prov. of West-Flanders)', in: D. Callebaut e.a. (eds), *Archeologie in Vlaanderen* (Brussel 2004), 257-279.
- W.S. Unger (ed.), *Bronnen tot de geschiedenis van Middelburg in den landsheerlijken tijd. Deel 2*. RGP Grote serie 61 ('s-Gravenhage 1926).
- P. Vandewalle, *Oude maten, gewichten en muntstelsels in Vlaanderen, Brabant en Limburg* (Gent 1984).
- J.J. Vanmoerkerke, J. Semey en J. Bourgeois, 'Archeologie en luchtfotografie in Binnen-Vlaanderen. Meer dan 15 jaar onderzoek' in: *VOBOF-INFO* 38,39,40 (1990), 7-14.
- N. Vanslebrouck, A. Lehouck en E. Thoen, 'Past landscapes and present-day techniques. Reconstructing submerged medieval landscapes in the Flemish coastal plain (the area of Belgium and The Netherlands)' in: *Landscape History* (in voorbereiding).
- G.P. van de Ven, *Leefbaar laagland. Geschiedenis van de waterbeheersing en landaanwinning in Nederland*, (Utrecht 2003)
- K. Verelst, *Schoondijke, Einsteinstraat (gemeente Sluis). Een Inventariserend Veldonderzoek met proefsleuven van het plangebied Technopark te Schoondijke*. ADC Archeoprojecten Rapport 342 (Amertsfoort 2005).
- A. Verhulst, *Het landschap in Vlaanderen in historisch perspectief* (Antwerpen 1964)
- A. Verhulst, 'Prijzen van granen, boter en kaas te Brugge volgens de "slag" van het Sint-Donatianskapittel (1348-1801)', in: C. Verlinden en E. Scholliers (eds.), *Dokumenten voor de geschiedenis van prijzen en lonen in Vlaanderen en Brabant* (Brugge 1965), II, 3-70.
- A. Verhulst, *Landbouw en landschap in Middeleeuws Vlaanderen* (Brussel 1995).
- A. Verhulst en M.K.E. Gottschalk (eds), *Transgressies en occupatiegeschiedenis in de kustgebieden van Nederland en België. Handelingen van colloquium Gent 5-7 september 1978* (Gent 1980).
- A. Verhulst en D.P. Blok, 'Het natuurlandschap; landschap en bewoning tot circa 1000', in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden. Deel 1* (Haarlem 1981), 116-142.
- F. Vermeulen en M. Antrop, *Ancient Lines in the Landscape. A Geo-Archaeological Study of Protohistoric and Roman Roads and Field Systems in Northwestern Gaul* (Leuven-Paris-Sterling 2001).
- A. Verstockt, *Conjunctuurstudie van een domein in de Late Middeleeuwen. Het West Zeeuws-Vlaamse domein van de Gentse Sint-Pietersabdij in Oostburg Ambacht aan de hand van pachtprijzen*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling Universiteit Gent (Gent, 2001).

- J.A.J. Vervloet, *Inleiding tot de historische geografie van de Nederlandse cultuurlandschappen*. Landschapsstudies 4 (Wageningen 1984).
- J.A.J. Vervloet, J. Renes en T. Spek, 'Historical Geography and Integrated Landscape Research' in: F.H.A. Aalen, *Landscape study and management* (Dublin 1996), 112-122.
- A.W. Vlam, *Historisch-morfologisch onderzoek van eenige Zeeuwse eilanden*, (Leiden 1942).
- P.C. Vos en R.M. van Heeringen, 'Holocene geology and occupation history of the province of Zeeland', in: M.M. Fischer (red.), *Holocene evolution of Zeeland (SW Netherlands)* (Haarlem 1997), 3-109.
- E. Vreenegoor, 'Een verlaten dorp en een verdronken kerk aan de Nieuwkercksche kreek', *Zeeland* 6/1 (1996), 26-31.
- H.J.T. Weerts, W.E. Westerhoff, P. Cleveringa, M.F.P. Bierkens, J.G. Veldkamp en K.F. Rijdsijk, 'Quaternary geological mapping of the lowlands of The Netherlands, a 21st century perspective', *Quaternary International* 133-134 (2005), 159-178.
- A.J. Wiggers, *Over de herkomst van de kwartaire afzettingen in Nederland. Openbare les uitgesproken bij de aanvaarding van het lectoraat in de geologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam op 31 mei 1957* (Kampen 1957).
- W.H. Zagwijn, 'Nederland in het Holoceen', *Geologie van Nederland*, 1 (Haarlem 1986).